

Διαχείριση μη κοινωνικά αποδεκτής συμπεριφοράς (αλλαγή συμπεριφοράς, μέθοδος παροχής κινήτρων)

Στόχος : Εφαρμογή στρατηγικής για τη διαχείριση της προβληματικής συμπεριφοράς, επιβράβευση για τη διαχείριση της άσχημης συμπεριφοράς.

Η προβληματική συμπεριφορά των αυτιστικών παιδιών είναι ένα μέσο που το χρησιμοποιούν συχνά για να καταφέρουν αυτό που θέλουν. Τα παιδιά που δεν μιλούν, συχνά συμπεριφέρονται προβληματικά, για παράδειγμα : ένα παιδί φωνάζει ή κουνιέται για να πει ότι χρειάζεται ένα διάλλειμα, γι αυτό εμείς πρέπει να το μάθουμε πώς να το πει με τη βοήθεια μιας εικόνας, ενός συμβόλου ή μιας χειρονομίας. Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι τα παιδιά με διαταραχές του αυτιστικού φάσματος μπορούν να χρησιμοποιήσουν μόνο τα εργαλεία για τα οποία έχουν εκπαιδευτεί να χρησιμοποιούν. Δεν μπορώ να επηρεάσω την απρεπή συμπεριφορά του παιδιού γιατί δεν μπορεί να διαβάσει τις εκφράσεις του προσώπου. Δεν χρειάζεται να ηθικολογούμε, ή να κάνουμε ρητορική ερώτηση : "Ποιος το έκανε αυτό;", "Γιατί το έκανες αυτό;" Αντιθέτως, χρειάζεται να δώσουμε όσο το δυνατόν περισσότερα εργαλεία για να τα βοηθήσουμε να καταλάβουν, να τους καθησυχάσουμε. Η λεκτική διδασκαλία δεν επαρκεί επειδή για τα περισσότερα παιδιά είναι καλύτερο όταν οπτικοποιούν τις πληροφορίες και καταλαβαίνουν καλύτερα τις εικόνες, ακόμα και στην περίπτωση ενός παιδιού που μπορεί να μιλήσει μπορεί να μην καταλαβαίνει τι πρέπει να κάνει.

Η οπτική διδασκαλία θα βοηθήσει το παιδί να καταλάβει πιο γρήγορα τις σχέσεις. Οι εικόνες, τα σύμβολα συμπληρώνουν και δίνουν μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της επιθυμητής συμπεριφοράς.

Για κάθε συμπεριφορά υπάρχει μια εξήγηση. Δεν προκύπτει από το πουθενά – προϋπάρχει πάντα ένα γεγονός και η συμπεριφορά είναι η συνέπεια. Μαζέψτε στοιχεία και αναλύστε τα.

- Πόσο συχνά εμφανίζεται αυτή η συμπεριφορά; Για ποιο λόγο;
- Τι γινόταν πριν εμφανιστεί η προβληματική συμπεριφορά;
- Πότε ξεκίνησε;
- Σε ποιο περιβάλλον;
- Πόσο διήρκεσε η συμπεριφορά αυτή;
- Τι έγινε μετά;
- Ποιο ήταν το αποτέλεσμα για το παιδί;

Συμπεριφορική Ανάλυση - ABC προγενόμενο - συμπεριφορά – επακόλουθο

Προγενόμενο, αυτό που προκαλεί την ανεπιθύμητη συμπεριφορά (τι συνέβη πριν εμφανιστεί η προβληματική συμπεριφορά;)

Συμπεριφορά (παρατηρούμενη συμπεριφορά)

Επακόλουθο (καλά/άσχημα επακόλουθα)

Η προβληματική συμπεριφορά μπορεί να οφείλεται στους παρακάτω λόγους :

- ✓ Για να καταφέρει κάποιο στόχο, ενέργεια
- ✓ Εάν δεν καταφέρει αυτό που θέλει
- ✓ Για να αποφύγει κάποια εργασία/δραστηριότητα
- ✓ Εάν δεν θέλει να κάνει αυτό που του λένε
- ✓ Όταν δεν θέλει να συμμετέχει στην προτεινόμενη δραστηριότητα
- ✓ Εάν πρέπει να περιμένει,
- ✓ Αισθητηριακή υπερφόρτωση (πολύς θόρυβος, πολύ έντονο φως, κλπ.).

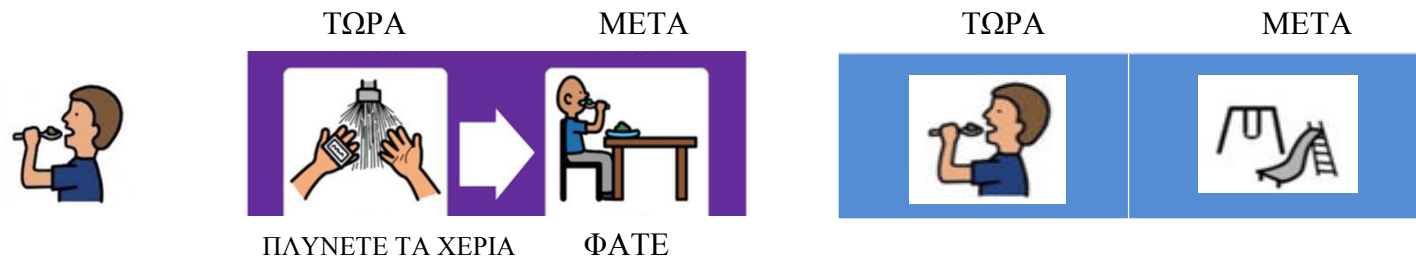
Αλλαγή απρεπούς συμπεριφοράς

Τα αυτιστικά άτομα χρειάζονται πολύ την προσοχή μας. Όταν κλαίει το μωρό, το ηρεμούμε, το παίρνουμε στα χέρια μας. Μια τέτοια συμπεριφορά είναι εντελώς ακατάλληλη για τα αυτιστικά παιδιά. Χρησιμοποιούν το κλάμα τους για να ζητήσουν την προσοχή μας. Η ανεπιθύμητη συμπεριφορά θα χειροτερέψει εάν δώσουμε προσοχή στο κλάμα. Χωρίς την προσοχή μας, θα μειώσουμε την ανεπιθύμητη συμπεριφορά. Ας αντιδράσουμε με ηρεμία ή ας μην αντιδράσουμε καθόλου. Συχνά δίνουμε προσοχή στην άσχημη και όχι στην καλή συμπεριφορά του παιδιού. Να παρατηρείτε πάντα

την καλή συμπεριφορά του παιδιού, να την επαινείται, να την επιβραβεύεται. Εάν επιβραβεύσετε την καλή συμπεριφοράς, το παιδί θα θέλει να την επαναλάβει επειδή είναι χρήσιμο γι' αυτόν.

Ο στόχος είναι να διδάξετε, όχι να τιμωρήσετε, να αλλάξετε, όχι να σταματήσετε.

- Δημιουργήστε καταστάσεις : δώστε βοήθεια για να καταφέρετε τη σωστή συμπεριφορά.
- Επιβραβεύστε την καλή συμπεριφορά..
- Παρατηρήστε την καλή συμπεριφορά του παιδιού και απαραίτητως επαινέστε και επιβραβεύστε την.
- Αποφύγετε τις αρνητικές καταστάσεις, για παράδειγμα : πείτε "μίλα ήρεμα" και δείξτε το σύμβολο.
- Δώστε τη δυνατότητα να διαλέξει. Οι περισσότερες περιπτώσεις απρεπούς συμπεριφοράς μπορούν να επιλυθούν ή να περιοριστούν μέσω εναλλακτικής λύσης: "Τώρα μπορούμε να παίξουμε με τον υπολογιστή, αλλά μπορούμε επίσης να παρακολουθήσουμε τηλεόραση ή να διαβάσουμε ένα βιβλίο." Αφήστε το παιδί να διαλέξει αυτό που θέλει..

Ενθαρρύνετε/παρέχετε κίνητρα για να διαχειριστείτε την άσχημη συμπεριφορά

Το αυτιστικό παιδί, όπως και κάθε άλλο παιδί, θα ανταποκριθεί στην επιβράβευση ή, όπως λένε οι ειδικοί, στην ενθάρρυνση. **Η επιβράβευση είναι το πιο αποτελεσματικό εργαλείο στην εκπαιδευτική διαδικασία.**

Ανακαλύψτε τι είναι αυτό που ενθαρρύνει το παιδί. Το παιδί πρέπει να ξέρει ότι οι προσπάθειες, οι ενέργειες του θα επιβραβευθούν, θα έχει αποτέλεσμα – θα καταφέρει αυτό που θέλει, για παράδειγμα : εάν ένα παιδί επιβραβευθεί για κάποια εργασία, θα γράψει γρηγορότερα επειδή ξέρει ότι θα έχει το κίνητρο. Τα μικρότερα παιδιά μπορούν να επιβραβευθούν με φαγητό, παιχνίδια..Είναι απαραίτητο να μάθετε ή να μιλήσετε με τους γονείς για το τι αρέσει πραγματικά στο παιδί. Μην ξεχνάτε να επιβραβεύετε με την προσοχή σας και με αγκαλιές.

Τα μεγαλύτερα παιδιά ενθαρρύνονται με κοινωνική επιβράβευση - „μπράβο“, σύμβολα, ψεύτικα κέρματα (token).

Αντιδράσεις για την άσχημη συμπεριφορά του παιδιού :

- Αγνόηση (αγνοήστε τις φωνές, τα ξεφωνητά.. Μην αγνοείτε το παιδί όταν κάνει κάτι επικίνδυνο).
- Απομάκρυνση από το θέμα
- Απομάκρυνση από το περιβάλλον ή την ενέργεια .
- Παροχή βοήθειας.
- Σφιχτή αγκαλιά στο παιδί.
- Διάλλειμα (καταπραυντική μουσική).
- Στέρηση της επιβράβευσης
- Σωματική στήριξη.
- Φυσική διατήρηση σε συγκεκριμένη κατάσταση.
- Κοινωνική απομόνωση, εάν θέτει άλλους σε κίνδυνο.
- Επιβραβεύστε το άλλο παιδί για την καλή συμπεριφορά του (θα μάθει πώς μπορεί να επιβραβευθεί).

Για να βελτιωθεί η συμπεριφορά του παιδιού, να παρατηρείτε εάν το παιδί συμπεριφέρεται σωστά.. Όταν κάνει αυτό που θέλετε, θα επιβραβευθεί. Να δίνετε γρήγορα τα κίνητρα, επειδή σε ένα ή δύο δευτερόλεπτα μπορεί να αποσπαστεί η προσοχή του παιδιού και δεν θα καταλάβει για ποιο λόγο

επιβραβεύθηκε. Σε αυτή την περίπτωση, μπορείτε να δώσετε κίνητρα για μια διαφορετική συμπεριφορά. Πρώτον, να επιβραβεύετε συχνά αλλά αργότερα μόνο περιστασιακά..

Το σύστημα **Token Economy** χρησιμοποιείται ως επιβράβευση στην απόκτηση νέων δεξιοτήτων στην αλλαγή της συμπεριφοράς. Ανάλογα με τον αριθμό των αστεριών, των αυτοκόλλητων (stickers) ή ψεύτικων κερμάτων που συγκεντρώνει το παιδί, θα επιβραβευθεί.

Η πράξη που επιβραβεύεται θα επαναλαμβάνεται πιο συχνά.

